

сконтовия комитетъ сж се избѣрали отъ надлежнитѣ общински съвѣти, а останалия единъ — отъ търговската камара. Избранитѣ лица трѣбвало да произлизатъ отъ търговско или промишлено съсловие (изключаватъ се банкеритѣ), да иматъ зарегистрирани фирми и да плащатъ годишенъ данѣкъ за занятие най-малко 100 лева. Споредъ сѣщия законъ и измѣненіята му отъ 1907 г., частъ отъ правата на сконтовитѣ комитети сж били прѣхвърлени на управителния съвѣтъ на банката, а именно на послѣдния е дадено правото: а) да разрѣшава заеми срѣщу лично порѣчителство за сума по-голяма отъ 50 хил. лв. (чл. 28 отъ закона), б) да открива специални текущи смѣтки подъ залогъ на полици (чл. 34) и в) да открива специални текущи смѣтки подъ лична гаранция и срѣщу цесии за суми по-голями отъ 50 хил. лв. (чл. 36).

Мисията на сконтовитѣ комитети, като разпрѣдѣлители на личния кредитъ, е твърдѣ деликатна. „Опрѣдѣление кредититѣ и разпрѣдѣлението имъ измежду клиентитѣ справедливо и споредъ положението на всѣкого е една отъ най-мѣжнитѣ задачи на банката: отъ тукъ вече може да се заключи важната мисия на комитетитѣ“.⁶⁾ Между това опитътъ е доказалъ, че за членове на сконтовитѣ комитети се избиратъ лица партизани, обикновено отъ властующата партия, за които моралната отговорностъ нищо не струва прѣдъ интереситѣ на партията и съпартизанитѣ. Споредъ това вратитѣ на злоупотрѣбленията оставатъ широко отворени: на лица, не числещи се къмъ властующата партия, кредититѣ безъ всѣко основание се съкращаватъ, като имъ се отнема съ това възможността да продължаватъ съ успѣхъ своитѣ прѣдприятия — а при разгорешенитѣ партизански страсти у насъ това е може би едно отъ най-мощнитѣ срѣдства да унищожимъ своятъ противникъ — а на други, числещи се къмъ властующата партия, произволно и чрѣзмѣрно повишаватъ. Безспорно е, че при такъвъ способъ на разхищаване съ банковитѣ срѣдства банката не само че рискува да понесе загуби, нъ заедно съ това се излагатъ на непознати другадѣ катаклизми всички търговско-индустриални прѣдприятия у насъ, които сж търсили подкрѣпа въ банката. Сравнително по-голяма справедливостъ ние би могли да очакваме отъ постоянния съставъ на сконтовитѣ комитети, сир. отъ чиновницитѣ при банката, що взематъ участие въ дѣлата на сконтовитѣ комитети; ала и тукъ изпѣква на лице бюрократичниятъ характеръ на Б. Н. Банка: за да запази своето мѣсто чиновникътъ не само че се поставя въ угода на властующата партия, нъ още въ сервилността съ срѣдства на държавата той търси залогъ за своето повишение.

Величината на процентътъ, събиранъ отъ банката при сконтиране на полици, се е опрѣдѣляла споредъ старитѣ наредби на банката отъ управлението на послѣдната съобразно съ обстоятелствата на паричното тържище всѣки двѣ недѣли, а споредъ нуждитѣ и по-често (§ 20 отъ устава и § 119 отъ инструкцията); а споредъ наредбитѣ отъ 1885 и 1906 — сѣщо отъ управлението (управ. съвѣтъ) на банката, обаче за всѣко измѣнение на процента управлението на банката трѣбвало да изпросва съгласието и на Министерството на Финанситѣ (чл. 12 отъ закона отъ 1885 и чл. 45 отъ закона отъ 1906).

Прѣзъ 1879 г. процентътъ на сконтото при Б. Н. Банка е билъ 7⁰/₀; 7⁰/₀ е било взето при първата сконтирана полица на 18 септемврий 1879 г. (за сума 13.620 лева); толкова е било взето и за другитѣ двѣ сконтирани до края на сѣщата година полици.

⁶⁾ Вж. „Протоколитѣ на управ. съвѣтъ на Б. Н. Банка“, София, 1897, стр. 17.